

DECIZIA nr. 373 din 20 octombrie 2025

referitoare la interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecării, din perspectiva comparației între infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024)

EMITENT • **ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 1040 din 11 noiembrie 2025**

Data intrării în vigoare 11-11-2025

Dosar nr. 1.389/1/2025

Eleni Cristina Marcu	- președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Ioana Bogdan	- judecător la Secția penală
Oana Burnel	- judecător la Secția penală
Elena Barbu	- judecător la Secția penală
Mircea-Mugurel Șelea	- judecător la Secția penală
Adriana Ispas	- judecător la Secția penală
Valerica Voica	- judecător la Secția penală
Luminița Criștiu-Ninu	- judecător la Secția penală
Adrian Glugă	- judecător la Secția penală

1. S-a luat în examinare sesizarea formulată de către Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecării, din perspectiva comparației dintre infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), la determinarea legii noi trebuie avute în vedere și formele agravate neprevăzute de legea veche, precum cea reglementată la [art. 218¹ alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#)?

2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor [art. 476 alin. \(6\)](#) raportat la [art. 473 alin. \(8\) din Codul de procedură penală](#) și [art. 34 alin. \(4\) din Regulamentul](#) privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin [Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023](#), cu modificările și completările ulterioare ([Regulamentul](#)).
3. Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Eleni Cristina Marcu.
4. La ședința de judecată participă Florin Nicușor Mihalache, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile [art. 36 din Regulament](#).
5. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.
6. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând că, drept urmare a solicitărilor formulate, în temeiul [art. 476 alin. \(10\)](#) raportat la [art. 473 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#), au fost transmise puncte de vedere de către curțile de apel, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Facultatea de Drept din cadrul Universității Babeș Bolyai din Cluj.
7. Totodată, a arătat că raportul întocmit de către judecătorul-raportor a fost depus la dosar, acesta fiind comunicat părților, potrivit dispozițiilor [art. 476 alin. \(9\) din Codul de procedură penală](#).
8. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Eleni Cristina Marcu, constatând că nu sunt chestiuni prealabile, a acordat cuvântul în dezbateri.
9. Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunea de drept supusă dezlegării, a învederat că, în cauză, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile [art. 475 din Codul de procedură penală](#).
10. Pe fondul chestiunii de drept supuse dezlegării, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară a opinat în sensul că, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecării, din perspectiva comparației dintre infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui

minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), trebuie avute în vedere și formele agravate neprevăzute de legea veche, precum cea reglementată la [art. 218¹ alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#).

11. În argumentare, a învederat că, în operațiunea de comparare a dispozițiilor legilor succesive, pentru determinarea caracterului mai favorabil al uneia dintre cele două legi, trebuie avut în vedere fapta efectiv comisă de inculpat care se va încadra juridic prin reținerea tuturor prevederilor legale incidente în acel caz specific, inclusiv cauzele de agravare din noua lege.

12. Prin dispozițiile [art. 218¹ alin. \(7\) din Codul penal](#), legiuitorul a înțeles să indice expres faptele care nu beneficiază de cauza de nepedepsire, iar în cazul concret, în care, în urma faptei, victima a rămas însărcinată, diferența de vârstă dintre victimă și autor nu produce, sub acest aspect, niciun efect, fapta fiind pedepsibilă atunci când se constată că a fost comisă în condițiile specificate de norma de incriminare.

13. Ignorarea variantei agravate în procesul de comparare a legilor penale succesive, întrucât în ceea ce o privește nu există continuitate de incriminare, iar reținerea ei ar da efect retroactiv unei dispoziții mai grave din legea nouă, ar însemna să se depășească limitele corecte impuse de legiuitor prin [alin. \(7\) al art. 218¹ din Codul penal](#), care, din considerente de politică penală, a prevăzut că anumite categorii de fapte nu cad sub incidența acestui text.

14. Prin cele două reglementări, respectiv [art. 220 din Codul penal](#) în vigoare la data faptei și [art. 218¹ din Codul penal](#), legiuitorul exprimă viziuni diferite asupra modului în care sunt apărute valorile sociale de către legea penală, ceea ce conduce la concluzia că infracțiunea trebuie privită în ansamblul ei, luând în considerare nu numai acțiunea sau inacțiunea, ci și contextul, modalitatea de comitere, urmările, precum și alte elemente care pot influența gravitatea acesteia și răspunderea penală.

15. Constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterea închisă, iar completul a reținut dosarul în pronunțare asupra problemei de drept supuse dezlegării.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

16. Prin Încheierea din data de 3 iunie 2025, Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori, în temeiul [art. 476 alin. \(1\)](#) raportat la [art. 475 din Codul de procedură penală](#), a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecării, din perspectiva comparației dintre infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), la determinarea legii noi trebuie avute în vedere și formele agravate neprevăzute de legea veche, precum cea reglementată la [art. 218¹ alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#).”

17. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26 iunie 2025 cu nr. 1.389/1/2025 și s-a fixat termen de soluționare la data de 20 octombrie 2025.

II. Dispozițiile de drept intern relevante sub aspectul obiectului sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

[Art. 5 alin. \(1\) din Codul penal](#) - Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

[Art. 220 din Codul penal](#) - Actul sexual cu un minor (forma în vigoare în intervalul 2.11.2020-31.12.2023 inclusiv)

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 14 și 16 ani se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută la [alin. \(1\)](#), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Fapta prevăzută la [alin. \(1\)](#), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 16 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(4) Fapta prevăzută la **alin. (1)** se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Fapta prevăzută la **alin. (2)** se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(6) Faptele prevăzute la **alin. (1)** și **(2)**, precum și la **alin. (4) lit. e)** nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(7) Tentativa la infracțiunile prevăzute la **alin. (1) - (5)** se pedepsește.

Art. 218^{^1} din Codul penal - Violul săvârșit asupra unui minor (forma în vigoare începând cu data de 1.01.2024)

(1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor care nu a împlinit 16 ani se pedepsesc cu închisoarea de la 7 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(1^{^1}) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un minor cu un alt minor cu vârsta sub 14 ani se sancționează potrivit dispozițiilor **art. 114**.

(2) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare se pedepsesc cu închisoarea de la 8 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de către un minor cu un alt minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare se pedepsesc cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă faptele prevăzute la **alin. (1) - (3)** sunt comise în una din următoarele împrejurări:

a) fapta a fost comisă de către un membru de familie al minorului sau de către o persoană care conviețuiește cu minorul;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia cauzată de boală, handicap psihic sau fizic, situație de dependență ori de o stare de incapacitate fizică sau psihică;

c) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața minorului în orice alt mod;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună;

f) fapta a fost săvârșită de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism ori o infracțiune de trafic de persoane sau trafic de minori;

g) în urma faptei, victima a rămas însărcinată, maximul special al pedepsei se majorează cu 3 ani.

(5) Dacă faptele prevăzute la **alin. (1)** și **(1^{^1})** au fost comise în schimbul unei remunerații, al unui folos material ori al unui

avantaj în natură sau al promisiunii unor astfel de beneficii, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

(5¹) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor cu vârsta între 16 și 18 ani se pedepsesc cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei boli, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața minorului în orice fel;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(5²) Fapta prevăzută la **alin. (5¹)** se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani dacă:

a) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună;

b) fapta a fost comisă de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor ori o infracțiune de trafic de persoane sau trafic de minori.

(6) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 9 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(7) Faptele prevăzute la **alin. (1)** și **(1¹)** nu se sancționează dacă diferența de vârstă între făptuitor și victimă nu depășește 5 ani.

(8) Tentativa la infracțiunile prevăzute la **alin. (1)** - **(5²)** se pedepsește.

III. Expunerea succintă a cauzei

18. Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori este investită, în ultimul grad de jurisdicție, cu soluționarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Jibou împotriva Sentinței penale nr. 26/2025, pronunțată de Judecătoria Jibou la data de 30.01.2025.

19. Prin sentința atacată s-a dispus încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului L.A. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de act sexual cu un minor, prevăzută de **art. 218¹ alin. (1) din Codul penal**, constând în aceea că în perioada februarie-martie 2021 a întreținut relații sexuale, în mod repetat și în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, cu persoana vătămată L.T.I., cunoscând că aceasta este minoră, relații în urma cărora persoana vătămată L.T.I. a născut un copil.

20. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că diferența de vârstă dintre inculpatul L.A. - născut la data de 5 octombrie 2001, major la data faptelor, și persoana vătămată L.T.I. - născută la data de 5 octombrie 2006, este de 5 ani, fiind incidentă cauza de nepedepsire prevăzută de legea penală în vigoare începând cu data de 1.01.2024, lege penală mai favorabilă, care prevede că întreținerea de relații sexuale între un major și un minor când diferența de vârstă nu depășește 5 ani nu se pedepsește.

21. Împotriva acestei sentințe penale a declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria Jibou care a criticat soluția de încetare, arătând că în urma comiterii faptei persoana vătămată a rămas însărcinată, astfel încât încadrarea juridică a faptei este cea prevăzută de **art. 218¹ alin. (1)** și **alin. (4) lit. g) din Codul penal**, variantă agravantă în raport cu care nu este incidentă cauza de nepedepsire, și a solicitat desființarea hotărârii atacate și condamnarea inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de act sexual cu un minor, prevăzută de **art. 220 alin. (1)** și **alin. (4) lit. e) din Codul penal**, cu aplicarea **art. 35 alin. (1) din Codul penal** și **art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală**, legea penală mai favorabilă fiind legea în vigoare anterior datei de 1.01.2024.

22. La termenul din data de 3 iunie 2025, Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se statueze, de principiu, asupra chestiunii de drept expuse la pct. I din raport.

23. Prin încheierea de la aceeași dată, instanța de trimitere a constatat îndeplinite toate cerințele de admisibilitate prevăzute de **art. 475 din Codul de procedură penală** și, ca urmare, a dispus sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate și, în conformitate cu dispozițiile **art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală**, a dispus suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

IV. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

24. Instanța de trimitere a opinat în sensul că la evaluarea legii penale mai favorabile nu pot fi avute în vedere elementele circumstanțiale agravante reglementate de legea nouă care nu au fost prevăzute de legea veche și că ignorarea unei dispoziții legale care reglementează cu titlu de noutate o formă agravată reflectă principiul

neretroactivității legii penale mai severe, dar și principiul legalității incriminării și pedepsei și principiul minimei intervenții în contextul în care aplicarea formei agravate nu a fost previzibilă pentru persoana care a săvârșit fapta sub imperiul legii vechi.

V. Punctul de vedere al reprezentantului Ministerului Public și al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. Reprezentantul Ministerului Public a susținut că la stabilirea legii penale mai favorabile fapta săvârșită trebuie calificată prin raportare la conținutul integral al normelor de incriminare, ignorarea agravantei prevăzute de legea nouă constituind *lex tertia*.

26. Inculpatul și persoana vătămată, prin apărători, au arătat că modalitatea de stabilire a legii penale mai favorabile prin sentința atacată este cea corectă.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

27. În conformitate cu dispozițiile [art. 476 alin. \(10\) din Codul de procedură penală](#) cu referire la [art. 473 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#), s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

28. Opinia majoritară reflectată în hotărârile judecătorești transmise este în sensul că identificarea legii penale mai favorabile se realizează prin raportarea conduitei concrete la fiecare dintre legile penale succesive în ansamblu, ținând cont inclusiv de elementele circumstanțiale agravante, în caz contrar ajungându-se la aplicarea unei *lex tertia*.

29. În cea de-a doua orientare, minoritară, se consideră că, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecății, trebuie avute în vedere doar formele agravate care erau prevăzute de legea veche, pentru a se asigura respectarea principiului legalității incriminării, care interzice angajarea sau agravarea răspunderii penale în considerarea unei dispoziții ce nu era accesibilă și previzibilă la momentul comiterii faptei.

30. În lumina acestui principiu, luarea în considerare, în procesul de determinare a legii penale mai favorabile, a împrejurării că victima infracțiunii de viol săvârșit asupra unui minor (act sexual cu un minor conform vechii reglementării) a rămas însărcinată încalcă principiul *nullum crimen, nulla poena sine lege praevia*, întrucât autorul nu a putut să prevadă la momentul săvârșirii faptei că, în viitor, respectiva împrejurare îi va putea agrava răspunderea.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii

31. Din perspectiva hotărârilor obligatorii pronunțate de instanța supremă au fost identificate următoarele decizii relevante în privința problemei de drept ce formează obiectul sesizării, respectiv:

– [Decizia nr. 8 din 21 ianuarie 2008](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din 22 decembrie 2008, prin care a fost admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și s-a stabilit că, în cazul faptelor săvârșite sub imperiul [Legii nr. 87/1994](#) și al judecării lor după intrarea în vigoare a [Legii nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, pot beneficia de cauzele de impunitate sau de reducere a pedepsei reglementate de [art. 10](#) din această lege numai cei în sarcina cărora s-a reținut, prin aplicarea [art. 13 din Codul penal](#), săvârșirea unei infracțiuni fiscale prevăzute de [art. 9 din Legea nr. 241/2005](#);

– [Decizia nr. 5 din 26 mai 2014](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 26 iunie 2014, prin care s-a admis sesizarea formulată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală și s-a stabilit că în aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile, statuând că nu se pot combina prevederi din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată;

– [Decizia nr. 10 din 2 iunie 2014](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 502 din 7 iulie 2014, prin care s-a admis sesizarea formulată de către Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori și s-a stabilit că, în aplicarea [art. 5 din Codul penal](#), circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune, iar în situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

32. În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Constituționale a României au fost identificate mai multe decizii care au relevanță cu privire la problema de drept supusă dezlegării, dintre care menționăm:

– [Decizia nr. 1.483 din 8 noiembrie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011, prin care s-a statuat în sensul că dispozițiile [art. 320¹ alin. 1 din Codul de procedură penală](#) sunt neconstituționale în măsura în care înlătură aplicarea legii penale mai favorabile, în considerentele căreia se arată „(...) Cât privește determinarea concretă a legii penale mai favorabile, este de observat că aceasta vizează aplicarea legii, și nu a dispozițiilor mai blânde, neputându-se combina prevederi din vechea și din noua lege,

deoarece s-ar ajunge la o lex tertia, care, în pofida dispozițiilor [art. 61 din Constituție](#), ar permite judecătorului să legifereze.”;

– [Decizia nr. 265 din 6 mai 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014, prin care s-a dispus admiterea excepției de neconstituționalitate ridicate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 și s-a constatat că dispozițiile [art. 5 din Codul penal](#) sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile;

– [Decizia nr. 650 din 25 octombrie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 97 din 7 februarie 2019, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat, printre altele, că dispozițiile art. I pct. 2 [cu referire la art. 5 alin. (1[^]1) - (1[^]4)] sunt neconstituționale, pentru considerentele expuse în paragrafele 246-265 din decizie, prin care se reiterează obligativitatea ca legea penală mai favorabilă să fie apreciată global, instanța de contencios constituțional arătând că enumerarea instituțiilor de drept penal incidente în evaluarea caracterului mai favorabil al legii penale, cu indicarea unei ordini în analiza realizată, este neconstituțională.

IX. Opinia specialiștilor consultați

33. În conformitate cu dispozițiile [art. 476 alin. \(10\)](#) raportat la [art. 473 alin. \(5\) din Codul de procedură penală](#) a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

34. Universitatea Babeș-Bolyai - Facultatea de Drept a opinat în sensul că, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecății, din perspectiva comparației dintre infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218[^]1 din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), la determinarea legii noi nu trebuie avute în vedere formele agravante neprevăzute de legea veche, precum cea reglementată la [art. 218[^]1 alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#).

35. Ignorarea variantei agravate introduse în legea nouă și neprevăzute anterior, în cadrul examenului comparativ, ar încălca doar în aparență principiul aplicării globale a legii penale mai favorabile. Deși prin [Decizia nr. 265/2014](#) a Curții Constituționale s-a stabilit că dispozițiile [art. 5 din Codul penal](#) sunt constituționale doar în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, în cazul de față nu se pune problema combinării prevederilor din legi penale succesive, cu consecința creării unei lex tertia, ci a ignorării deliberate a unei dispoziții legale care reglementează cu titlu de noutate o formă agravată neprevăzută de legea veche și care nu ar putea retroactiva, fiind mai severă și nefiind previzibilă pentru inculpat la momentul comiterii faptei.

X. Opinia judecătorului-raportor

36. Judecătorul-raportor consideră că sesizarea este admisibilă, fiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de dispozițiile [art. 475 din Codul de procedură penală](#), iar pe fondul sesizării a opinat în sensul că, la stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunilor de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218[^]1 din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), calificarea faptei săvârșite se realizează în raport cu fiecare dintre legile penale intervenite până la judecarea definitivă în integralitatea lor, având în vedere inclusiv elementele circumstanțiale agravante introduse prin legea penală în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2024.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

XI.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării

37. În conformitate cu dispozițiile [art. 475 din Codul de procedură penală](#): „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

38. Din cuprinsul prevederilor legale care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

– chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

– chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele;

– chestiuina de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

– chestiuina de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei.

39. Examinând îndeplinirea acestor condiții, se apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de lege privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

40. Astfel, în analiza primei condiții, constatăm că aceasta este pe deplin îndeplinită, instanța de trimitere fiind învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv cu soluționarea apelului declarat de procuror.

41. Și cea de-a doua condiție enunțată este îndeplinită, întrucât chestiuina de drept pentru a cărei lămurire a fost sesizată instanța supremă nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea instrument procedural de unificare a practicii judiciare aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

42. Referitor la problema de drept care face obiectul sesizării, aceasta este de natură a da naștere, în mod previzibil, unor interpretări judiciare diferite, potențial relevant de punctele de vedere exprimate de instanțe, astfel încât intervenția instanței supreme este una legitimă.

43. Totodată, problema de drept este determinantă în ceea ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată, în sensul că dezlegarea de principiu asupra chestiunii de drept ce face obiectul întrebării prealabile este de natură a produce un efect concret.

XI.2. Cu privire la fondul sesizării

44. Chestiuina de drept supusă dezlegării se grefează pe problematica identificării legii penale mai favorabile în contextul modificărilor legislative survenite în materia infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, mai cu seamă în privința abuzurilor sexuale asupra minorilor, modificări aduse prin [Legea nr. 217/2023](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 286/2009 privind Codul penal](#), a [Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală](#), precum și a [Legii audiovizualului nr. 504/2002](#), astfel cum a fost modificată și completată prin [Legea nr. 424/2023](#), în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2024. În cadrul acestor modificări, faptele incriminate prin [art. 220 din Codul penal](#), purtând denumirea marginală „Actul sexual cu un minor”, abrogat, au continuat să fie incriminate sub o denumire nouă, respectiv „Violul săvârșit asupra unui minor” printr-o normă de incriminare introdusă prin același act normativ, respectiv [art. 218¹ din Codul penal](#).

45. Sub aspect teleologic, este relevant a aminti că expunerea de motive a actului normativ menționează, ca principal argument care a stat la baza modificării intervenite, necesitatea de a adopta măsuri sporite de protecție a minorilor împotriva agresiunilor de natură sexuală, având ca repere [Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale](#) adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007, precum și [Directiva 2011/92/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale asupra copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a [Deciziei-cadru 2004/68/JAI](#) a Consiliului.

46. Principala modificare urmărită prin [Legea nr. 217/2023](#) a fost introducerea unei limite de vârstă a consimțământului sexual sub care acesta nu este considerat ca fiind valabil, ceea ce a condus la o reconfigurare a infracțiunilor din capitolul VIII al titlului I, atât sub aspectul conținutului constitutiv al formelor de bază, cât și al variantelor acestora prin valorificarea unor elemente circumstanțiale noi, cum este și cea reglementată la [art. 218¹ alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#), al pedepselor aplicabile, dar și al condițiilor de tragere la răspundere penală.

47. Sub acest ultim aspect, se constată că, spre deosebire de dispozițiile anterioare prevăzute de [art. 220 alin. \(6\) din Codul penal](#), care reglementau o cauză de nepedepsire pentru situația în care diferența de vârstă între inculpat și victimă nu depășea 3 ani, [Legea nr. 217/2023](#) a extins sfera de aplicare a cauzei de nepedepsire pentru o diferență de vârstă care nu depășește 5 ani, fiind modificată, însă, sfera de aplicare. Astfel, cauza de nepedepsire din cuprinsul [art. 220 alin. \(6\) din Codul penal](#) în forma anterioară nu se aplica în cazul în care fapta era comisă de un major, în schimb, cauza de nepedepsire prevăzută de [art. 218¹ alin. \(7\) din Codul penal](#) în forma în vigoare începând cu 1 ianuarie 2024 este aplicabilă și în această ipoteză, cu condiția ca fapta comisă să întrunească exclusiv conținutul constitutiv al infracțiunii în varianta-tip.

48. Se constată, așadar, că în privința infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale săvârșite asupra unui minor, anterior datei de 1 ianuarie 2024, ce nu au fost judecate definitiv până la intrarea în vigoare a modificărilor legislative menționate, este îndeplinită premisa aplicării legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei reglementată de [art. 5 din Codul penal](#), respectiv există o succesiune de legi în timp care incriminează și sancționează diferit astfel de fapte.

49. În ce privește raționamentul juridic de identificare a legii penale mai favorabile, acesta a fost stabilit explicit de Curtea Constituțională în considerentele [Deciziei nr. 265 din 6 mai 2014](#), prin care s-a dispus admiterea excepției de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală și s-a constatat că dispozițiile

[art. 5 din Codul penal](#) sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, raționament juridic care a fost, de altfel, relevat constant în jurisprudența instanței de contencios constituțional atât anterioară, cât și ulterioară deciziei amintite.

50. Or, potrivit dispozițiilor [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, instanța de contencios constituțional statuând, cu valoare de principiu, prin [Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995](#) privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, că forța obligatorie se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Cu alte cuvinte, „indiferent de interpretările ce se pot aduce unui text atunci când Curtea Constituțională a hotărât că numai o anumită interpretare este conformă cu Constituția, menținându-se astfel prezumția de constituționalitate a textului în această interpretare, instanțele judecătorești trebuie să se conformeze deciziei Curții și să o aplice ca atare.

De altfel, Curtea Constituțională a statuat că, în ceea ce privește determinarea concretă a legii penale mai favorabile, «aceasta vizează aplicarea legii și nu a dispozițiilor mai blânde, neputându-se combina prevederi din vechea și noua lege, deoarece s-ar ajunge la o lex tertiă, care, în pofida dispozițiilor [art. 61 din Constituție](#), ar permite judecătorului să legifereze» ([Decizia nr. 1.470 din 8 noiembrie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011). Prin urmare, orice altă interpretare pe care practica judecătorească o atribuie textului conferă acestuia vicii de neconstituționalitate.», astfel cum se precizează explicit în cuprinsul paragrafului 55 din decizia de referință amintită. Ca urmare a argumentelor expuse, Curtea Constituțională a constatat că interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin [Decizia nr. 2 din 14 aprilie 2014](#) conferă [art. 5 din Codul penal](#) valențe neconstituționale, statuând în sensul ca efectele acestei interpretări să înceteze la data publicării deciziei.

51. Ca atare, dezlegarea chestiunii de drept trebuie să se înscrie în coordonatele trasate de Curtea Constituțională în cuprinsul deciziei amintite, relevante în acest sens fiind paragrafele 31 și 32, în cuprinsul cărora se precizează explicit că „determinarea legii mai blânde nu presupune o activitate abstractă, ci una concretă, fiind indisolubil legată de fapta comisă și de autorul ei”, și că „Pentru identificarea concretă a legii penale mai favorabile trebuie avute în vedere o serie de criterii care tind fie la înlăturarea răspunderii penale ori a consecințelor condamnării, fie la aplicarea unei pedepse mai mici. Aceste elemente de analiză vizează în primul rând condițiile de incriminare, apoi cele de tragere la răspundere penală și, în sfârșit, criteriul pedepsei. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat că «Determinarea caracterului „mai favorabil” are în vedere o serie de elemente, cum ar fi: cuantumul sau conținutul pedepselor, condițiile de incriminare, cauzele care exclud sau înlătură responsabilitatea, influența circumstanțelor atenuante sau agravante, normele privitoare la participare, tentativă, recidivă etc. Așa fiind, criteriile de determinare a legii penale mai favorabile au în vedere atât condițiile de incriminare și de tragere la răspundere penală, cât și condițiile referitoare la pedeapsă. Cu privire la aceasta din urmă pot exista deosebiri de natură (o lege prevede ca pedeapsă principală amenda, iar alta închisoarea), dar și deosebiri de grad sau quantum privitoare la limitele de pedeapsă și, evident, la modalitatea stabilirii acestora în mod concret.» Cât privește determinarea concretă a legii penale mai favorabile, Curtea Constituțională a statuat că «aceasta vizează aplicarea legii, și nu a dispozițiilor mai blânde, neputându-se combina prevederi din vechea și din noua lege, deoarece s-ar ajunge la o lex tertiă, care, în pofida dispozițiilor [art. 61 din Constituție](#), ar permite judecătorului să legifereze» ([Decizia nr. 1.470 din 8 noiembrie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011).“

52. Astfel, în procesul de stabilire a legii penale mai favorabile, judecătorul este ținut a confrunta tratamentul sancționator aplicabil în mod concret făptuitorului în raport cu infracțiunea săvârșită a cărei încadrare juridică trebuie să reflecte fapta comisă în materialitatea sa în conformitate cu fiecare dintre legile penale succesive, aceasta fiind unica modalitate care corespunde intenției legiuitorului și reflectă politica penală care a condus la adoptarea acestora. Combinarea dispozițiilor mai favorabile din legile penale succesive încalcă finalitatea urmărită de legiuitor cu ocazia adoptării modificărilor în contextul în care doar aplicarea lor în ansamblu reflectă viziunile diferite asupra modului în care sunt apărute valorile sociale ocrotite.

53. A nu reține incidența unui element circumstanțial agravant prevăzut de legea penală intrată în vigoare ulterior săvârșirii infracțiunii nu echivalează doar cu ignorarea materialității faptei, ci conduce inevitabil la crearea lex tertiă prin combinarea condițiilor de tipicitate cu limitele de pedeapsă și/sau alte condiții ale răspunderii penale prevăzute în legile penale succesive.

54. De altfel, o astfel de modalitate de determinare a legii penale mai favorabile, prin care se ajunge în concret la aplicarea unei lex tertiă prin combinarea unor dispoziții legale din legi penale succesive, este ilustrată chiar de explicațiile oferite de instanța de contencios constituțional, în aceeași decizie de referință, în privința opiniilor doctrinare divergente în materie. Astfel, în paragraful 27 din [Decizia nr. 265 din 6 mai 2014](#), Curtea Constituțională arată că, „Potrivit celei de-a doua opinii, legea penală mai favorabilă se determină prin raportare la fiecare

instituție care se aplică în mod autonom, astfel că, dacă încadrarea faptei s-a făcut după una dintre legi, care era mai favorabilă, aceasta nu exclude aplicarea dispozițiilor din cealaltă lege cu privire la recidivă sau la concursul de infracțiuni, dacă acestea sunt mai favorabile.“

55. Aplicarea legii în această modalitate este contrară scopului urmărit de legiuitor la momentul adoptării, respectiv acela de a înăspri răspunderea penală pentru această categorie de infracțiuni, cu atât mai mult cu cât s-ar putea ajunge chiar la aplicarea unei cauze de nepedepsire pentru o faptă pentru care legiuitorul a exclus această posibilitate. Astfel, chiar dacă legiuitorul a crescut diferența de vârstă dintre făptuitor și victimă, condiție de tragere la răspundere penală, a limitat aplicarea acestei cauze de nerăspundere la forma-tip a infracțiunii și a prevăzut mai multe variante agravate, motiv pentru care doar aplicarea în ansamblu a legii penale în vigoare din data de 1 ianuarie 2024 reflectă voința legiuitorului evidențiată în expunerea de motive a [Legii nr. 217/2023](#), la care s-a făcut referire în cele ce precedă.

56. Argumentul având la bază principiul legalității, potrivit căruia nu poate fi reținută o cauză de agravare sau o circumstanță agravantă care nu era prevăzută de lege la data săvârșirii faptei întrucât aceasta nu avea caracter previzibil, nu poate fi primit, din mai multe considerente.

57. În primul rând, se constată că principiul legalității în componenta sa privind caracterul previzibil al legii este invocat trunchiat, doar în partea ce antamează condițiile de incriminare - nullum crimen sine lege, prevăzut de [art. 1 din Codul penal](#), nu și cea privind sancțiunile - nullum poena sine lege, reglementată de [art. 2 din Codul penal](#). Or, pe baza aceluiași raționament, se poate susține că, în virtutea previzibilității ce decurge din principiul legalității, la stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, se pot prelua condițiile de incriminare din legea nouă, mai favorabile, cu ignorarea limitelor de pedeapsă mai mari care nu au putut fi prevăzute de făptuitor la momentul săvârșirii faptei, ceea ce este absurd.

58. În realitate, așa cum reține și Curtea Constituțională în aceeași decizie, principiul legalității este indisolubil legat de principiul activității legii penale care presupune, ca regulă generală, aplicarea legii tuturor infracțiunilor săvârșite în timpul cât aceasta se află în vigoare, regulă de la care sunt admise două excepții în situațiile de tranziție determinate de succesiunea legilor penale, constând fie în retroactivitatea, fie în ultraactivitatea legii penale mai favorabile (paragrafele 20-22 din decizie).

59. Cu alte cuvinte, cu titlu de excepție, la stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, cerința de previzibilitate, componentă a principiului legalității incriminării, este înlăturată atunci când legea penală aplicată este mai favorabilă în coordonatele trasate de instanța de contencios constituțional, așa cum au fost expuse în cele ce precedă, respectiv în aplicarea uneia dintre legile penale succesive în integralitatea sa.

60. Această interpretare a fost validată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca fiind conformă cu standardele reclamate de [art. 7 paragraful 1 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin Hotărârea din 22 septembrie 2015, pronunțată în Cauza Cristian Borcea împotriva României (Cererea nr. 55.959/14), și Hotărârea din 18 februarie 2020, pronunțată în Cauza Jidic împotriva României (Cererea nr. 45.776/16). De altfel, chestiunea antamând respectarea garanției oferite de [art. 7 paragraful 1 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a fost analizată și de Curtea Constituțională, în considerentele deciziei fiind amintită Hotărârea dată la 17 septembrie 2009, în Cauza Scoppola versus Italia (no. 2), în care se arată că „40. (...) lex mitior trebuie să fie stabilită în concreto, adică judecătorul trebuie să confrunte fiecare lege penală aplicabilă, cea veche și cea nouă, cu faptele specifice cauzei, cu scopul de a stabili care ar trebui să fie pedeapsa, în cazul în care se aplică fie legea veche, fie cea nouă. După stabilirea pedepselor care rezultă din legile aplicabile și în lumina faptelor cauzei, trebuie să se aplice legea care este efectiv cea mai favorabilă acuzatului.“

61. În condițiile în care interpretarea dată de Curtea Constituțională este neechivocă în privința modalității de determinare a legii penale mai favorabile în sensul că judecătorul este ținut a stabili în concret, în raport cu datele speței, care dintre legile penale succesive în integralitate conduce la aplicarea unui tratament mai favorabil, interpretare ce corespunde garanțiilor prevăzute de [art. 7 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#), condițiile de incriminare, inclusiv elementele circumstanțiale agravante, constituie unul dintre criteriile de departajare care trebuie luate în considerare singure sau în corelare cu celelalte condiții legale incidente privind tratamentul sancționator sau tragerea la răspundere penală. Cu alte cuvinte, în procesul de determinare a legii penale mai favorabile, judecătorul nu poate face abstracție de fapta săvârșită în concret și de corespondența acesteia cu conținutul constitutiv, astfel cum este prevăzut de norma de incriminare, în varianta simplă sau calificată, în raport cu fiecare dintre legile penale succesive. Orice altă interpretare are ca rezultat reiterarea unei dispute doctrinale care a fost tranșată irevocabil de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 265 din 6 mai 2014](#).

62. În consecință, în raport cu aspectele expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală va admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori și va stabili că, la stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunilor de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit

asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), calificarea faptei săvârșite se realizează în raport cu fiecare dintre legile penale intervenite până la judecarea definitivă în integralitatea lor, având în vedere inclusiv elementele circumstanțiale agravante introduse prin legea penală în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2024.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția penală și de minori, în Dosarul nr. 1.538/1.752/2023, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă în interpretarea și aplicarea [art. 5 din Codul penal](#) privind legea penală mai favorabilă în cursul judecății, din perspectiva comparației între infracțiunea de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), la determinarea legii noi trebuie avute în vedere și formele agravate neprevăzute de legea veche, precum cea reglementată la [art. 218¹ alin. \(4\) lit. g\) din Codul penal](#)“, și, în consecință stabilește că:

La stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunilor de act sexual cu un minor, prevăzută de [art. 220 din Codul penal](#) (în forma în vigoare anterior datei de 1.01.2024), și viol săvârșit asupra unui minor, prevăzută de [art. 218¹ din Codul penal](#) (forma intrată în vigoare începând cu data de 1.01.2024), calificarea faptei săvârșite se realizează în raport cu fiecare dintre legile penale intervenite până la judecarea definitivă în integralitatea lor, având în vedere inclusiv elementele circumstanțiale agravante introduse prin legea penală în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2024.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit [art. 477 alin. \(3\) din Codul de procedură penală](#).

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 20 octombrie 2025.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

judecător Eleni Cristina Marcu

Magistrat-asistent,

Florin Nicușor Mihalache
